

Havainnot Vihdin 2014 palveluverkkoselvityksestä

Antti Peisa, Vanjärvi
antti.peisa@gmail.com

Yleistä selvityksestä

- Tehty keväällä 2014, Granlund Oy & Kuntamaisema Oy
- Lisäksi kerätty tietoa kunnan kiinteistökannasta, tehty kysely kiinteistöjen käyttäjille sekä haastateltu kunnan virkamiehiä ja keskeisiä asiakkaita.
- Palveluverkkoselvitys pohjautuu teoreettiseen simulaatiomalliin
 - ”Malli on puhtaasti teoreettinen. Siinä on otettu lähtökohdaksi joko koko kiinteistökannan korvaaminen uudella tai kaikkien kiinteistöjen korjaaminen uutta vastaavaan kuntoon”
- <http://www.vihti.fi/ajankohtaista/prime102.aspx>
 - Granlundin alkuperäinen versio, sekä ymmärtääkseni kunnan toteuttama ”toimenpideversio”, jossa alustavat (väärillä luvuilla) lasketut lakkautuksien jälkeiset luokkakoot vastaanottavissa kouluissa

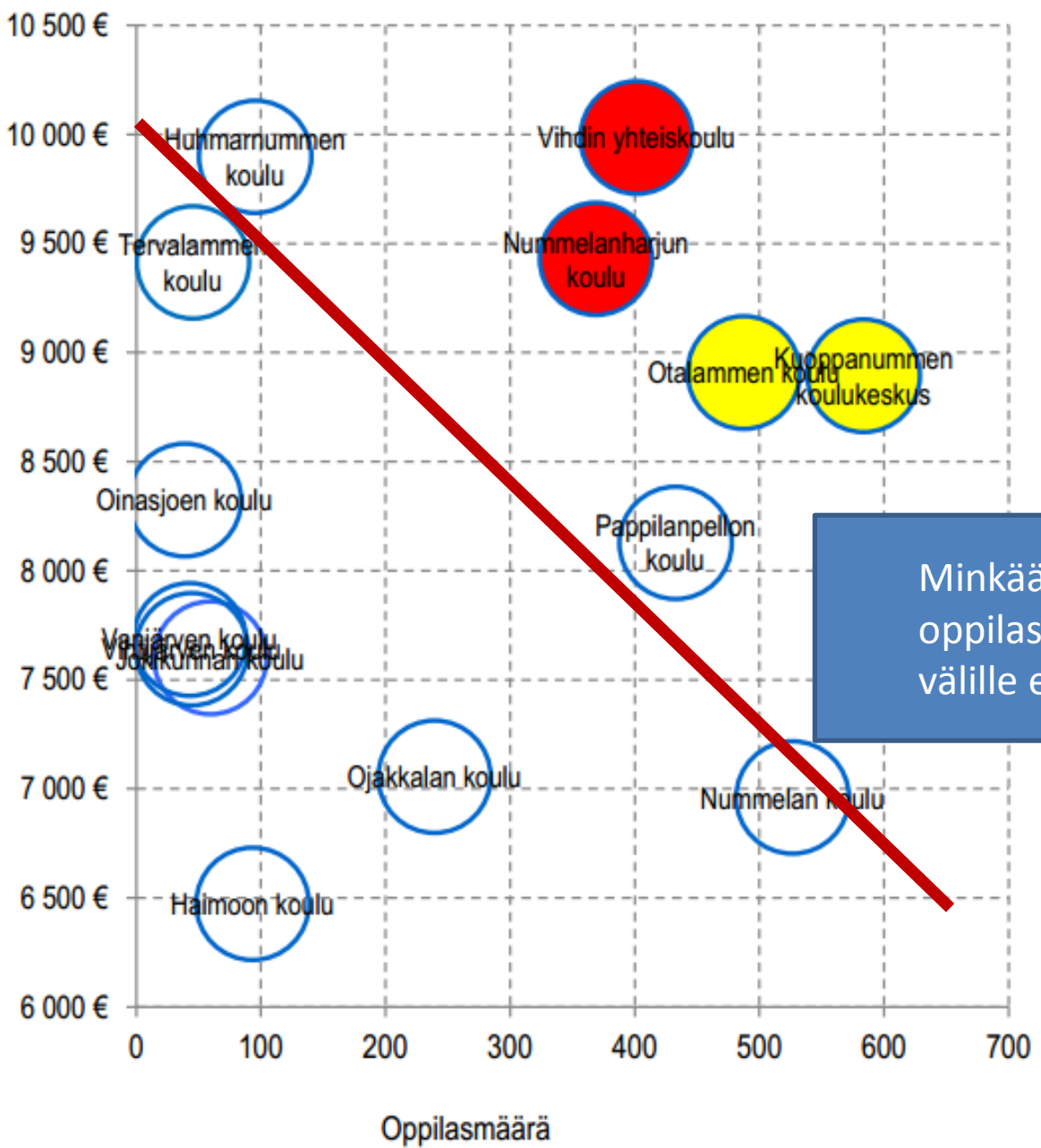
Teoria ei vastaa käytäntöä

- Selvityksessä esitetään väittämä: ”mitä suurempi koulukoko, sen halvemmat kustannukset”
 - Lähdin tutkimaan selvityksen omien tilastojen valossa, pitääkö tämä väittämä paikkaansa
 - Halusin pysyä puhtaasti selkeästi mitattavissa faktoissa
 - En halunnut ottaa kantaa laadullisiin tekijöihin, vaan keskityn puhtaasti euroihin
 - Olen myös jättänyt huomioimatta vaikeasti mitattavat, mutta usein merkittävät taloudelliset tekijät, kuten talkootyön
- Tämän pienen ”tutkimuksen” pohjalta voin todeta:
 - väittämälle ”mitä suurempi koulukoko, sen halvemmat kustannukset” ei löydy faktaa Vihdin, eikä vertailukuntien nykytilanteen perusteella
 - Koulujen kustannuksiin vaikuttavat lukuisat tekijät, jotka eivät paljastu pelkästään kiinteistöjen kokoja ja määrää tarkastelemalla (nyt tehty selvitys ei tosiaan vaivaudu tarkastelemaan edes kiinteistöjen nykykuntoa...)
 - Perusopetuksen tarjoaminen on kompleksinen kokonaisuus (väestönkasvu, erityisopetus, laadulliset tekijät, kuljetukset, yksittäisten rakennusten kunto...), eikä siitä voi vastuullisesti tehdä päätöksiä ohuen ja teoreettisen mallin pohjalta – kuten nyt tunnutaan tekevän

”mitä suurempi koulukoko, sen halvemmät kustannukset”

- Näin ei ole ainakaan Vihdin osalta. Kalleinta opetusta saadaan Vihdin yhteiskoulussa (401 oppilasta) ja edullisinta Haimoon koulussa (93 oppilasta).
 - Minkäänlaista selkeää relaatiota oppilasmäärien ja kustannuksien välille ei voi tilastosta tehdä.
- Pelkästään alakoulujakin vertaillen pienet Vanjärvi ja Jokikunta ovat edullisimpien koulujen joukossa
 - molemmat edullisempia kuin Pappilanpellon koulu, niin henkilöstökustannuksilla, huoneistokuluilla kuin kokonaiskustannuksilla mitattuna
 - Ainoa merkittävästi korkeampi kulu näissä kouluissa on koulukuljetuksen osuus – ja se kulu tulee taatusti kasvamaan, mikäli koulut lakkautetaan (nyt hieman alle puolet oppilaista kuljetuksessa => lakkautuksen jälkeen 100%)

Koulujen oppilaskohtaiset kustannukset / oppilasmäärä kouluittain

Minkäänlaista selkeää relaatiota oppilasmäärien ja kustannuksien välille ei voi tilastosta tehdä.

	Oppilaita	Henkilöstö- kulut	Huoneisto- kulut	Koulu- kuljetus	Yhteensä*
Huhmarnummen koulu	95	3703,23€	3928,65€	1012,60€	9769,15€
Tervalammen koulu	45	4297,91€	2777,33€	913,33€	9291,70€
Oinasjoen koulu	39	4625,01€	2383,55€	116,56€	8216,30€
Pappilanpellon koulu	433	4235,62€	2244,76€	562,05€	8022,28€
Vanjärven koulu	43 (52)	3852,86€	1518,06€	1100,86€	7585,33€
Vihtijärven koulu	45	3528,43€	1740,47€	1016,30€	7540,85€
Jokikunnan koulu	59	3567,59€	1946,72€	941,82€	7502,19€
Ojakkalan koulu	239	3637,88€	1937,14€	378,93€	6964,53€
Nummelan koulu	527	3872,42€	1378,12€	602,54€	6870,10€
Haimoon koulu	93	3588,37€	1124,31€	532,85€	6388,45€

Faktoja vertailukunnista

- Selvityksessä mukana 18 verrokkikuntaa
- edullisimmin perusopetuksen hoitaa Kirkkonummi, jossa peruskoulutuksen kokonaiskustannukset per oppilas ovat 6689€. Vihdissä vastaava luku 9035€
 - 38 000 asukkaan Kirkkonummella on 17 peruskoulua
- Toiseksi edullisimmin perusopetusta pystyy tarjoamaan Hyvinkää: 46 355 asukasta, 19 perusopetusta antavaa yksikköä (joista 5 on kyläkouluja).
- Kalleinta 3000 asukkaan Lapinjärvellä (ei mielestäni vertailukelpoinen väkimääränsä vuoksi)
- Toiseksi kalleinta Loviisassa, jossa 15 501 asukasta ja 8 koulua
- Kolmanneksi kalleinta Järvenpäässä, jossa 40 106 asukasta ja 13 koulua

Verrokkikuntien edullisimpia ja kalleimpia kuntia tutkiessa voi siis todeta, että kunnat joissa yhä on paljon kouluja, pystyvät tarjoamaan perusopetusta edullisemmin kuin ne kunnat, joissa kouluja on vähän.

Keskusteluissa tulleita ”faktoja”

- *Isoissa kouluissa on mahdollisuus ”luokkakoko-optimointiin”, jos joku vuosi lapsia tuleeikin vähemmän*
 - *Tämä ei näy käytännössä: yli viidensadan oppilaan Nummelan koulussa henkilöstökulut per oppilas ovat korkeammat kuin esim. Haimoossa, Jokikunnalla, Vihtijärvellä ja Vanjärvellä.*
 - *Yhdistelmäluokkien avulla todelliset luokkakoot kyläkouluissakin varsin isoja – esim. nyt 1-2 luokkalaisia Vanjärvellä 21.*

Lisää keskusteluissa tulleita ”faktoja”

- ”Pienessä koulussa hallinnolliset kulut kasvavat”
 - Tilastot väittävät muuta (henkilöstökulut per oppilas)
 - Tosimaailma havainnot myös poikkeavat:
 - kyläkouluilla ei ole omaa rehtoria, terveydenhoitajaa eikä koulukuraattoria
 - pienillä päiväkodeilla ei ole omaa johtajaa
 - Eikö muutaman aikuisen liikuttaminen ole helpompaa kuin parin sadan lapsen?

Kiitos